

Grödemoderna

Svenska
Barnmorskeförbundets
Tidskrift

FUNKTIONSNEDSÄTTNING
NR 4 • APRIL • ÅRGÅNG 123

Ansvarig utgivare
Förbundsordförande
Ingela Wiklund

Chefredaktör
Margareta Rehn
margareta.rehn@barnmorskeforbundet.se

Redaktion
Helena Lindgren
Pernilla Ny
Karin Reimegård
Eva Timerdal
Maria Sahlin

Redaktionen förbehåller sig rätten att korta
och redigera insänt material.

Jordemodern
utkommer med 10 nummer per år.

Prenumeration
förynas årligen, 500 kronor per år

Annonser
bokas på kansliet
maria.sahlin@barnmorskeforbundet.se
Tfn 08-10 70 88

Sista bokningdag för medlemsannonser
den 10:e i månaden före utgivningsdatum

Svenska Barnmorskeförbundet
Baldersgatan 1
114 27 Stockholm
Tfn 08-10 70 88

kansli@barnmorskeforbundet.se
www.barnmorskeforbundet.se

Manusgranskning
Birgita Klepke

Grafisk formgivning
AB Huset Makalösa

Tryck
Åtta.45 Tryckeri AB

INNEHÅLL

Ibland hejdar sig tiden ett slag	s. 04
Att komma till Tittut	s. 09
Samverkan, utveckling och föräldraskap	s. 13
Barnmorskan viktig i stödgrupp	s. 16
Personligt dokument underlättar	s. 18
Handisam ser möjligheterna	s. 24
Kvinnor som lever med ADHD	s. 28
FUB värnar rätten till ett gott liv	s. 32
Det är ju Jerry	s. 35
En studieresa till Australien	s. 38
Välviljans apartheid	s. 42
Ordförande har ordet	s. 44

Margareta Rehn

Funktion, funktionsnedsättning och funktionshinder – vad betyder det?

Mitt första arbete inom vården var på ett stort vårdhem för vad man då sa ”psykiskt utvecklingsstörda”. Det var som ett litet samhälle i samhället där människor levde och arbetade. När jag gick gymnasiets vårdlinje med inriktning psykiatri fick jag praktisera på ”Hälsinge” – det stora mentalsjukhuset i Bollnäs – också ett eget litet samhälle. Det dröjde sedan inte så länge innan dessa stora institutioner avvecklades. Ganska snart ställdes frågan om de som tidigare vårdats på institution verkligen fick rätt vård när de mötte personal utan vana vid deras sjukdomar och funktionshinder. Kunde vi som arbetade inom hälso- och sjukvården ”se” behoven och hade vi tillräcklig kunskap?

När jag senare arbetade som barnmorska på BB insåg jag att vi inte alltid hade den kunskap som behövdes. Vid ett tillfälle ringde jag runt och frågade efter ett bra material på lätt svenska om att få barn. Det fanns inget den gången.

På Socialstyrelsens hemsida kan vi läsa att principen om alla människors lika värde och lika rätt är utgångspunkten för svensk funktionshinderpolitik. Staten, kommunerna och landstingen har tillsammans ansvaret för det stöd som ska garantera god hälsa samt ekonomisk och social trygghet.

I min närhet finns för tillfället fyra barn och en vuxen med olika diagnoser som innebär en funktionsnedsättning. Med detta begrepp avses nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell förmåga.

Bakom varje diagnos finns en människa.

FÖRBUNDETS ARBETSUTSKOTT har träffat justitieminister Beatrice Ask med anledning av förskrivning av p-piller till flickor under 15 år.

NJF-KONFERENS 3-5 JUNI i Köpenhamn
www.njf2010.dk

LÄS OM KOMMANDE EVENEMANG på hemsidan www.barnmorskeforbundet.se under Förbundet/Kalendarium. Se även aktuell information under Nyheter. Fler internationella konferenser och information om internationella barnmorskedagen 5 maj hittar du på ICM:s hemsida www.internationalmidwives.org

HBT-NÄTVERK

INTRESSERAD AV ATT INGÅ
 I ETT NÄTVERK ÖVER DE
 NORDISKA GRÄNSERNA?

Nätverket är tänkt att vända sig till barnmorskor som arbetar med HBT-personer inom fertilitetsverksamhet, mödra-, gynekologisk vård, förlossning, rådgivning och informationsverksamhet. Syftet är att utbyta kunskap och verka för stöd mellan barnmorskor som arbetar i de nordiska länderna. Behovet finns hos några barnmorskor i våra grannländer: Finns behovet bland barnmorskor i Sverige?

Intresseanmälan till:
lotta.andreasson@mamamia.se

BLÄNKARE

MANNEN I REPRODUKTIONEN

SVENSK FÖRENING FÖR PSYKOSOCIAL OBSTETRIK & GYNEKOLOGI
 INBJUDER TILL SYMPOSIUM

TID & PLATS: 23 april 2010, Nanna Swartz Auditorium, Karolinska Universitetssjukhuset, Solna.

AVGIFT: Medlemmar 700 kr; heltidsstuderande och pensionärer 500 kr; övriga 1100 kr.

Kaffe, lunch & frukt ingår. Lunchen serveras i sjukhusmatsalen.

Bindande anmälan senast 9 april, uppge namn och telefonnummer till: anneli.kero@sfpog.se

Läs mer om programmet och bli medlem via www.sfpog.se

Ingela Wiklund
Förbundsordförande

Barnmorskor gör kejsarsnitt för att bidra till en minskad mödradödlighet

I mitten av mars var jag på ett möte på Läkarsällskapet i Stockholm arrangerat av SFOG. Mötet hade fokus på mödradödlighet och Staffan Bergström gynekolog och professor i internationell hälsa på Karolinska Institutet talade om hur sjukvårdsutbildade icke-läkare utbildas för att genomföra kejsarsnitt och andra kirurgiska ingrepp för att rädda livet på barnafödande kvinnor i områden där läkare saknas. Varje år skördar mödra- och nyföddhetskomplikationer ofattbara 7,5 miljoner liv. Det är fler än de sammanlagt 5 miljoner som årligen dör i aids, malaria och tuberkulos. Och ändå får forskningen om dessa tre sjukdomar tio gånger mer pengar än forskning om

mödrar och barn. Staffans viktigaste forskningsprojekt är att granska hur så kallade "icke-läkare", främst vidareutbildade sjuksköterskor, utför kirurgiska ingrepp för att rädda livet på gravida kvinnor och deras barn. I Moçambique, Malawi och Tanzania utför dessa nära 90 procent av alla kejsarsnitt på distriktsjukhusen. Det handlar inte om några "barfotaläkare", utan det är personer med medicinsk grundutbildning som sedan fått en treårig påbyggnad inom kirurgi. Våra studier visar att resultaten av ingreppen är väl så goda som de som utförs av läkare, menar Staffan Bergström

En viktig aspekt är att dessa icke-läkare stannar kvar och verkar på landsbygden

där de är högt respekterade. De läkare som sänds ut för plikttjänstgöring strävar däremot oftast efter specialistkarriärer i storstäderna eller utomlands. I dag finns exempelvis fler etiopiskt utbildade läkare i de amerikanska städerna Chicago och Washington än i hela Etiopien med 80 miljoner invånare och extremt hög mödradödlighet.

Icke-läkarnas verksamhet har varit mycket kontroversiell men är enligt Staffan Bergström en nödvändighet i afrikanska länder där det kommer att ta 10–20 år att komma ikapp den skriande läkarbristen.

En annan viktig fråga då det gäller att minska mödradödligheten i världen är att

legalisera abort. Kring detta tema talade Kristina Gemzell också hon professor och gynekolog vid Karolinska Institutet. Cirka 15 procent av alla mödradödsfall globalt är relaterade till tekniskt osäkra aborter. I länder med restriktiv abortlagstiftning är mortaliteten och morbiditeten på grund av abort avsevärt högre än i länder med liberal lagstiftning.

FNs millenniemål är att minska mödradödligheten med tre fjärdedelar till år 2015, med utgångspunkt i situationen 1990. Med den aktuella minskningstakten om 1 procent per år är detta mål omöjligt att uppnå.

BLÄNKARE

TEMADAG ABORT

TID: Fredag 23 april klockan 09.30 – 15.30

PLATS: ABF-huset, Sveavägen, Stockholm

PRIS: 550 kronor; inklusive lunch och kaffe

Ur programmet:

Psykologiska reflektioner kring legal abort. Psykiater, överläkare Karin Sjöström.

Är abort ett moraliskt problem? Professor Torbjörn Tännsjö.

Politisk debatt om kvinnors rätt till sexuell och reproduktiv hälso- och sjukvård nationellt och internationellt med representanter från riksdagspartierna.

För fullständigt program och anmälan se vår hemsida www.barnmorskeforbundet.se

För mamma/gudmor
just nu endast 497,- inkl gravyrer

Lyckopenningen
- gåvan som är mer än
ett vackert smycke

Pris från
199,-

Synskadades Riksförbund 122 88 Enskede
Beställ: 08-39 90 70, www.lyckopenningen.se

NR 05

Nästa nummer av *Jordemodern*
kommer i början av maj.